

EmpowerMed

Empoderant dones per prendre part contra la pobresa energètica al Mediterrani.

EmpowerMed

Contingut

Photo credit : GERES

- Què és la pobresa energètica?
- Conseqüències de la pobresa energètica
- Principals indicadors a Europa
- EmpowerMed: objectius, activitats & impactes esperats
- Pilots
- Pàgina web i xarxes socials

EmpowerMed

Què és la pobresa energètica?

- **La pobresa energètica** es dona quan un habitatge no pot arribar als consums mínims d'energia per satisfer les necessitats bàsiques a la llar i per poder tenir una participació efectiva en societat.
- Els habitatges afectats per pobresa energètica poden experimentar nivells inadequats de serveis essencials (ex. desconfort tèrmic), despeses energètiques desproporcionades que forcen als habitants a prendre decisions no desitjades (ex. Menjar o escalfar), o un accés precari a l'energia. La pobresa energètica s'esdevé de desigualtats estructurals en la distribució dels ingressos i accés a un habitatge de qualitat, un preu no-adient per grups vulnerables amb una falta de polítiques de suport així com diferents necessitats dels habitatges. És una altra manera de tenir carències materials amb una explícita dimensió de gènere i demostrats impactes adversos en la salut física i mental.

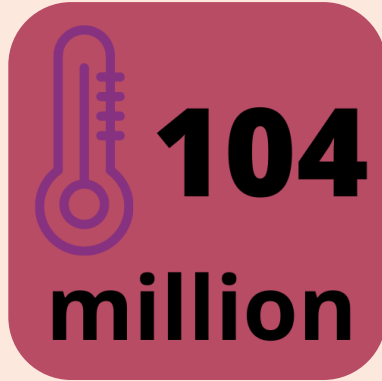
Photo credit : DOOR

Indicadors a Europa

persones no poden mantenir les cases calentes durant l'hivern

persones no poden mantenir temperatures de confort durant l'estiu

persones pateixen retards per pagar les factures energètiques

Font: Observatori de la pobresa energètica Europeu: energypoverty.eu

Persones afectades per la pobresa energètica

Crèdit : DOOR

Les persones més afectades per la pobresa energètica són:

- Ancianes
- Famílies monoparentals
- Desempleades
- Estudiants
- Treballadores precàries
- Dones

EmpowerMed

Pobresa energètica al Mediterrani

La costa del Mediterrani pateix qüestions específiques que poden derivar en pobresa energètica:

- Una important proporció de població amb baixos ingressos;
- Tensions in el sector immobiliari (degut al turisme) que dificulta trobar habitatges que permetin satisfer les necessitats dels habitants a la gent amb pocs recursos;
- Habitatges amb baixos nivells d'aïllament i deteriorats;
- Estius calents amb baix confort tèrmic a l'estiu, vulnerables al canvi climàtic, com les onades de calor que cada cop són més freqüents;
- Falta d'instal·lacions centrals de calefacció o sistemes poc eficients o apropiats;
- Dependència en sistemes i tipus d'energia molt cars per generar calor.

Conseqüències de la pobresa energètica

La pobresa energètica porta a desconfort tèrmic que afecta a la salut i al benestar de les persones:

- **Deteriorament dels habitatges:** fred, humitats...;
- **Dificultats econòmiques:** Impossibilitat de pagar les factures i el deute, decisions sobre calor i menjar provoquen estres;
- **Dificultats socials:** aïllament social, baixada de l'autoestima...;
- **Problemes de salut:** malalties respiratòries i circulatòries així com febre, refredats, artritis i reuma, però també problemes de salut mental.

Pobresa energètica i gènere

- Les dones i les cases amb dones al capdavant estan desproporcionadament afectades per la pobresa energètica.
- Degut a la divisió laboral, les dones tendeixen a destinar més tems a les tasques de la llar i, per tant, més exposades a les seves conseqüències.
- Famílies monoparentals són el grup més afectat. A Europa, prop del 85% de les famílies monoparentals tenen una dona al capdavant, el seu benestar està encara més afectat per la càrrega psicosocial i financera.

Beneficis de reduir la pobresa energètica

Crèdit : DOOR

Fer front a la pobresa energètica pot comportar múltiples beneficis, entre ells:

- menys despesa pública en salut,
- reducció de la contaminació atmosfèrica,
- millora del confort i benestar de llars,
- rebaixa de la pressió sobre els pressupostos domèstics,
- reactivació de les persones,
- llars apoderades i motivades

EmpowerMed

Objectius de l'EmpowerMed

Crèdit : DOOR

L'objectiu general del projecte **EmpowerMed** és contribuir a l'allevijament de la **pobresa energètica i la millora de la salut** de les persones afectades als països mediterranis, amb un focus especial en les dones mitjançant:

- la posada en pràctica de solucions per apoderar més de **10.000** persones afectades per la pobresa energètica al Mediterrani
- l'avaluació dels impactes de les mesures per tal de formular recomanacions polítiques locals, estatals i a la UE,
- la promoció de solucions polítiques per lluitar contra la pobresa energètica a nivell local, estatals i la UE entre **220** responsables de decisió, **560** actors socials, **100** serveis públics, **180** expertes en salut i **100** expertes en pobresa energètica.

Activitats

Mobilització
d'actors
locals clau

Construcció
de capacitats
d'actors i
socis clau

Visites a
llars
afectades

Assessoram
ents
col·lectius

Anàlisi i disseny
de
recomanacions
de polítiques
contra la pobresa
energètica

Suport de
polítiques
justes des de
una
perspectiva de
gènere

Tallers de
bricolatge
energètic

Tallers de
salut

Àrees pilot

Es porten a terme mesures pràctiques en 6 àrees pilot amb una enfocament de col·laboració amb múltiples actors

Albània
Croàcia
França
Itàlia
Eslovènia
Espanya

EmpowerMed a Eslovènia

- **Àrea pilot:** ciutats costeres de **Koper, Piran i Izola** – 86.000 residents
 - Persones ateses regularment pels serveis socials: 3%
 - Actors local clau: centres per la promoció de l'ocupació, Caritas i Creu Roja, associacions de pensionistes, grups de salut locals i altres grups comunitaris locals
 - Context: El govern eslovè està executant un programa nacional de visites a llars afectades i amb interès insuficient en aquest tipus de suport
- **Accions del projecte EmpowerMed:**
 - Visites a llars i instal·lació de dispositius d'estalvi d'energia
 - Assessoraments col·lectius
 - Tallers de salut
 - Tallers de bricolatge energètic
 - Suport a llars per accedir a subvencions de mesures d'eficiència energètica ofertes pel govern.

EmpowerMed a Espanya

- **Àrea pilot: Àrea Metropolitana de Barcelona** – 5,5 millions de residents
 - El 24% de la població es troba en risc de pobresa o exclusió social amb més de 100.000 llars en condicions de pobresa energètica.. A la ciutat de Barcelona el 55% de la població en risc de pobresa són dones.
 - Actors locals principals: els Punts d'Assessorament Energètic de l'Ajuntament de Barcelona i oficines o serveis socials equivalents en altres municipis de l'àrea metropolitana així com subministradors d'electricitat i gas natural majoritaris
 - Context: llars vulnerables amb risc de desconexió d'electricitat o gas per les seva situació de precarietat. A la majoria d'aquestes llars hi ha dones i nens i nenes.
- **Accions del projecte EmpowerMed:**
 - Organització d' assessorament col·lectius sobre qüestions energètiques i de salut per apoderar llars amb risc de (o que pateixen) desconexió del subministrament d'energia i d'altres.
 - Tallers de bricolatge energètic sobre com llegir i entendre les factures d'energia i d'assessorament sobre com accedir a subvencions i altres formes de finançament de l'eficiència energètica, com per exemple, ajuts per a la restauració d'edificis.
 - Sessions de suport mutu a llars afectades per abordar adequadament les dimensions de salut emocional i mental de la pobresa energètica.

EmpowerMed a Croàcia

- **Àrea pilot: Zadar** – 75.000 residents
 - Situada a la costa de l'Adriàtic, és la cinquena ciutat més gran de Croàcia
 - Al voltant del 5-6% de la població rep alguna forma de suport social (renda mínima garantida, suports puntuals, suport de discapacitat o suport a l'habitatge) i el 2% es beneficia d'una ajuda per al pagament de l'energia domèstica a l'hivern.
 - Context: 2 projectes anteriors (Fiesta i REACH) van posar de manifest la necessitat de centrar-se més en la pobresa energètica al mediterrani i a les zones costeres.
 - Les llars estan tradicionalment encapçalades per dones, que són qui es preocupen de les despeses energètiques però troben a faltar coneixements bàsics sobre factures de subministraments i millores de l'eficiència energètica a la llar.
 - Actors locals principals: representants de autoritats locals, actors socials, expertes en salut i ONGs locals
 - **Accions del projecte EmpowerMed:**
 - Visites a llars amb instal·lació de dispositius d'estalvi energètic dirigides principalment a llars encapçalades per dones (mares solteres, mares de famílies nombroses, pensionistes, vídues), però també a llars amb problemes energètics en general.
 - Sessions col·lectives sobre energia i salut i esdeveniments de bricolatge energètic

EmpowerMed a Itàlia

- **Àrea pilot: Municipi de Pàdua** – 200.000 residents
- Ciutat universitària amb 60.000 estudiants
- 8-9% de famílies amb retards en el pagament factures energètica a Itàlia. A Pàdua, una gran part del suport monetari a famílies vulnerables es destina al pagament de les factures d'energia
- La població més vulnerable viu en edificis amb baixa eficiència energètica (la qual cosa i empitjora la seva situació de pobresa energètica) i està formada també per famílies que viuen en habitatges socials, famílies monoparentals i gent gran.
- Actors locals principals: Informambiente (servei de comunicació institucional ambiental del municipi de Pàdua), serveis socials, Università di Pàdova, Observatori Italià de la Pobresa Energètica (OIPE), comunitats religioses, ONG, associacions locals i escoles.
- **Accions del projecte EmpowerMed:**
 - Visites a llars que viuen en habitatge social
 - Assessoraments col·lectius per atendre les necessitats de les llars
 - Tallers sobre energia i salut per assessorar sobre solucions senzilles i incentius financers per a l'estalvi d'energia

EmpowerMed a França

- **Àrea pilot: àrea metropolitana de l'eix Marsella-Provença** – 1.8 milions d'habitants
 - El 9% de les llars té despeses energètiques per sobre del 15% dels seus ingressos disponibles. Hi ha una taxa de pobresa superior al 25% a Marsella, superior al 50% a un dels seus districtes.
 - El parc d'habitatges potencialment per sota del considerat digne s'estima en 40.000, cosa que representa 100.000 persones.
 - Actors locals clau: organitzacions d'habitatge social, centres socials, associacions de ciutadans locals (incloent organitzacions de dones), organitzacions benèfiques, empreses d'integració professional per a la implementació de mesures energètiques
- **Accions del projecte EmpowerMed:**
 - Formació d'assessors energètics i implementació de visites energètiques per a llars de baixos ingressos identificades pels socis locals en contacte regular amb la població
 - Tallers col·lectius sobre problemes amb els subministraments energètics i la salut per a llars vulnerables
 - S'investigaran els enfocaments de gènere per comprendre millor les apreciacions que continuen sent informals fins ara (més dones en situació de vulnerabilitat, dones millor acollides com a assessores energètiques que els seus homòlegs a les llars...) i per adaptar millor les solucions.
 - Centrat en els reptes mediterranis: s'investigaran les mesures assequibles en matèria d'energia relacionades amb el confort a l'estiu

EmpowerMed a Albania

- **Pilot area: Vlora** - 117,000 habitants

- És el tercer municipi més gran d'Albània, situat a la costa
- Pobresa energètica: les llars més pobres gasten més del 35% del seu ingrés en les factures d'electricitat, i les cases o edificis on viuen col·lectius vulnerables solen ser humides i fredes a l'hivern. Això impossibilita que les llars amb ingressos baixos puguin escalfar les cases correctament, de manera que els riscos per a la salut són elevats.
- Actors locals clau: Consell i Regió de Vlora, Universitat de Vlora, OSC locals, experts en salut i escoles professionals.

- **Accions del projecte EmpowerMed:**

- Les visites energètiques s'implementaran amb una formació d'auditors energètics d'escoles professionals i consultors de les universitats
- Tallers sobre instal·lacions fotovoltaiques solars « Do It Yourself »
- Accions de sensibilització en matèria de salut i energia

Impactes i resultats esperats d'EmpowerMed

Photo credit : GERES

- **10.200** persones empoderades per lluitar contra la pobresa energètica
- Compromès amb més de **1000** actors clau
- **6** àrees pilot
- Almenys el **60%** de les dones participants
- Contribucions en política: **8** polítiques o mesures recomanades
- Estalvi d'energia primària: **6,5 GWh / any**
- Reducció de les emissions de CO2: **1.600 t CO2 / any**
- Inversions en energia sostenible: **160.000 €**
- Estalvi econòmic: **780.000 €**

EmpowerMed

EmpowerMed Partners

The logo for Focus Association for Sustainable Development. It features the word "focus" in a white, lowercase, sans-serif font inside a green rounded rectangle. Below it, in a smaller font, is "društvo za sonaraven razvoj".

focus

društvo za sonaraven razvoj

Focus Association for Sustainable Development (*Focus društvo za sonaraven razvoj*, Slovenia) és una associació independent, no governamental, sense ànim de lucre i apolítica. Focus treballa en les següents àrees: canvi climàtic, energia, mobilitat sostenible, responsabilitat global, consum ètic i decreixement.

Focus està coordinant el projecte EmpowerMed

DOOR (Društvo za oblikovanje održivog razvoja, Croàcia) és una organització d'experts de la societat civil dedicada a la promoció del desenvolupament d'energia sostenible, fundada el 2003. DOOR ha implementat amb èxit més de 100 projectes amb objectius que van des de la mitigació del canvi climàtic, fomentant la participació dels ciutadans en la presa de decisions sobre polítiques d'energia sostenible, la millora de l'educació sobre fonts d'energia renovables i la reducció de la pobresa energètica.

DOOR

The logo for SOGESCA. It features a blue circular icon with a white stylized 'S' inside, followed by the word "SOGESCA" in a bold, blue, sans-serif font.

SOGESCA

SOGESCA (Italia) és una empresa de consultoria i enginyeria activa des de 1986, especialitzada en temes de medi ambient, seguretat laboral i eficiència energètica. SOGESCA proporciona serveis de consultoria d'experiència a empreses i organismes públics d'àmbit local, nacional i internacional. Ofereix suport altament professional en auditoria ambiental, de seguretat i energia, disseny i actualització de sistemes de gestió, autorització de serveis, diligència deguda, projectes d'eficiència energètica, planificació, gestió integrada de residus, aigua, energia i altres qüestions relacionades.

EmpowerMed Partners

Universitat Autònoma de Barcelona (Espanya). L'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la Universitat Autònoma de Barcelona (ICTA-UAB) és un centre multidisciplinari que promou la investigació acadèmica i l'educació postgrau en ciències ambientals. Té com a objectiu millorar la comprensió sobre el canvi climàtic a nivell global, i la naturalesa i les causes dels problemes ambientals. A més, estudia polítiques, estratègies i tecnologies per afavorir una transició cap a una economia sostenible.

Institut de Recerca en Energia de Catalunya (Espanya) contribueix al desenvolupament sostenible de la societat i augmenta la competitivitat corporativa mitjançant: innovació i desenvolupament de nous productes tecnològics; recerca a mitjà i llarg termini; i desenvolupament de coneixement científic i tecnològic en el camp de l'energia.

Creada el 1976, Geres (França) és una ONG de desenvolupament que treballa a Europa, Àfrica i Àsia per millorar les condicions de vida i lluitar contra el canvi climàtic i els seus impactes. En interès d'un canvi social ambiciós, fomenta el desenvolupament i la implementació de solucions innovadores de base local, dóna suport a les polítiques climàtiques i energètiques territorials i mobilitza tots els grups d'interès al voltant de la solidaritat climàtica, instant-los a prendre mesures i defensar els més vulnerables.

EmpowerMed Partners

L'Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres (Espanya) és una associació de cooperació al desenvolupament. Està formada per professionals, professors/es i estudiants, principalment persones voluntàries, que treballen per garantir l'accés universal als serveis bàsics, acompanyant el canvi social i l'enfortiment de les poblacions, sempre respectant les especificitats culturals i tècniques. S'enfoca en construir una societat global justa i unida i posar la tecnologia al servei del desenvolupament humà.

WOMEN IN EUROPE FOR A COMMON FUTURE (Alemanya) és una xarxa sense ànim de lucre dedicada a un planeta saludable i just a nivell de gènere, per a tothom, que consta de més de 150 dones i organitzacions de la societat civil que implementen projectes a 50 països. Funciona en la igualtat transformadora de gènere i els drets humans de les dones en interconnexió amb la justícia climàtica, l'energia i productes químics sostenibles, menys residus tòxics, aigua segura i sanejament per a tots.

Milieukontakt (Albania) té 20 anys d'experiència treballant amb la societat civil en matèria de medi ambient, natura i desenvolupament sostenible, així com amb les autoritats que s'ocupen d'aquests temes a Albània. Tres elements són líders en la seva tasca: la creació de capacitats, la participació dels ciutadans i la resolució de problemes ambientals. Estimula i dona suport a la participació i apoderament dels ciutadans i desenvolupa processos d'estratègia participativa i presa de decisions. Connecta aquests processos a solucions concretes per a problemes ambientals.

GRÀCIES

Per trobar partners locals, visiteu el nostre espai web :

www.empowermed.eu

@Empowermed_eu

@Empowermed.eu

EmpowerMed

EmpowerMed

www.empowermed.eu

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement N°847052. The sole responsibility for the content of this document lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the European Union. Neither the EASME nor the European Commission are responsible for any use that may be made of the information contained therein.

